

Ajuntament
de Barcelona

Baixada del Monestir, 1-15
REIAL MONESTIR DE SANTA MARIA DE PEDRALBES
CUINA DE LA INFERMERIA

DISTRICTE DE LES CORTS
BARCELONA (BARCELONÈS)

PROJECTE
D'INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA DE
**RESTAURACIÓ I
ADEQUACIÓ.**

FASE I: DIAGNOSI

Promotor: Institut de Cultura -Ajuntament de Barcelona

Codi:067/24
Maij de 2024

Contingut

INFORME SOBRE ELS MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ	3
01 Raons.....	3
02 Circumstàncies	3
03 Obra que motiva la intervenció	4
LOCALITZACIÓ.....	5
01 Descripció del lloc	5
02 Situació exacta.....	5
PROJECTE D'INTERVENCIÓ	8
01 Objectius	8
02 Criteris	8
03 Metodologia de treball.....	8
04 Estat actual i Proposta d'Intervenció	9
05 Pla de treball	10
06 Mesures preventives de conservació	10
DOCUMENTACIÓ DE LA INTERVENCIÓ.....	11
01 Criteris generals	11
02 Sistema de documentació gràfica.....	11
03 Sistema de documentació fotogràfica.	11
04 Sistema de recollida de mostres necessàries per a realitzar analítiques.....	12
MEMÒRIA DELS TREBALLS.....	13
01 Criteris per a la seva elaboració.....	13
TERMINIS I PERSONAL.....	14
PRESSUPOST ORIENTATIU PER DIA DE TREBALL	15

INFORME SOBRE ELS MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ

01 Raons

3

El Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes és un conjunt monumental d'alt valor històric, catalogat com a BCIN, per la qual cosa les intervencions que s'hi porten a terme han d'estar inscrites en el marc legal que estableix la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni cultural català.

La cuina de la infermeria serà objecte d'intervenció, fet que motiva el present **PROJECTE DE DIAGNOSI DE CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ**, d'acord amb la normativa general en matèria patrimonial.

02 Circumstàncies

L'espai objecte de la intervenció és la cuina de l'antiga infermeria, estança que donava servei a la infermeria del Monestir, datada a finals del s XVI i al llarg del s. XVII.

Dita estança presenta elements singulars que han de ser relacionats històricament amb les diferents etapes d'edificació de la nau de la infermeria, per tal que la presentació final de l'espai tingui una lectura coherent, tant en relació amb la galeria immediata on s'allotja, com amb la resta d'espais que hagin estat ja intervinguts prèviament.

A tal efecte es proposa un estudi de cales i d'estat de conservació que, juntament amb la documentació històrica conservada, aporti les dades necessàries per a dur a terme una intervenció de restauració amb base crítica.

03 **Obra que motiva la intervenció**

Reforma i rehabilitació de la cuina vella del Monestir de Sta. Maria de Pedralbes.

LOCALITZACIÓ

01 Descripció del lloc

L' espai objecte d'aquest PIR, es situa dins del conjunt d'edificis del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes, al districte de Les Corts de Barcelona, al peu de la serralada de Collserola.

02 Situació exacta

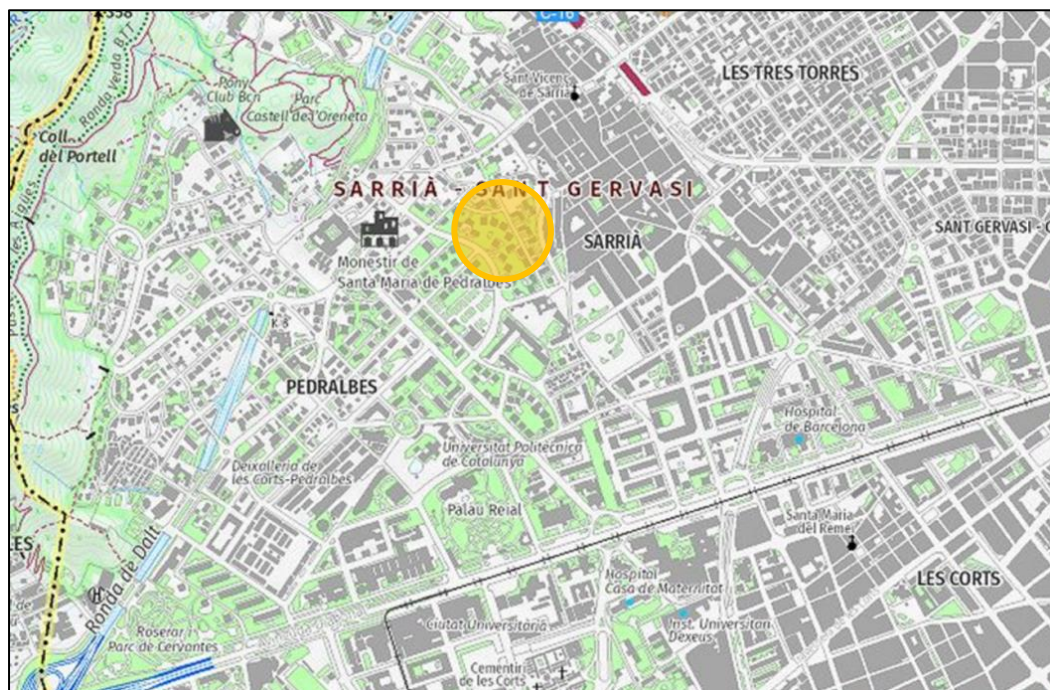
La intervenció es durà a terme a la *cuina de la infermeria* al Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes, al districte de Les Corts de Barcelona.

Ref. Cadastral: 5831301DF2853B

Codi parcel·la: 04 35144 001

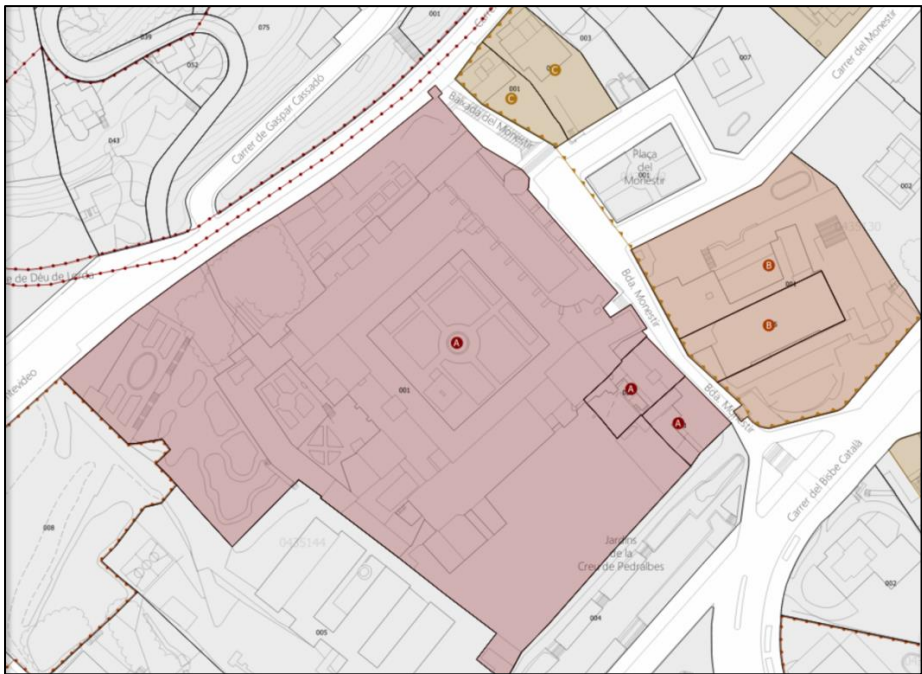
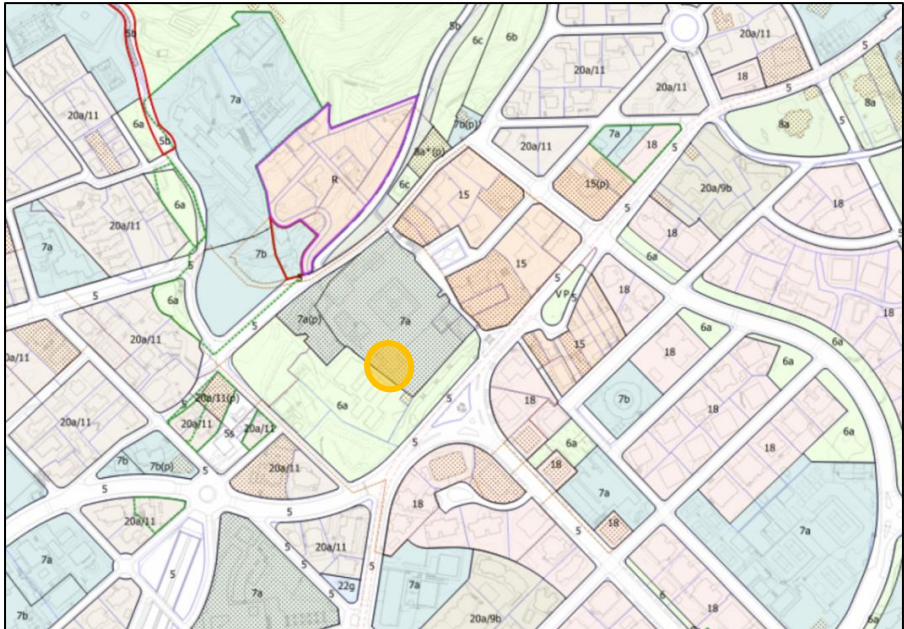
Coordenades UTM31N - ETRS89:

X 425776.9 – Y 45863027.1

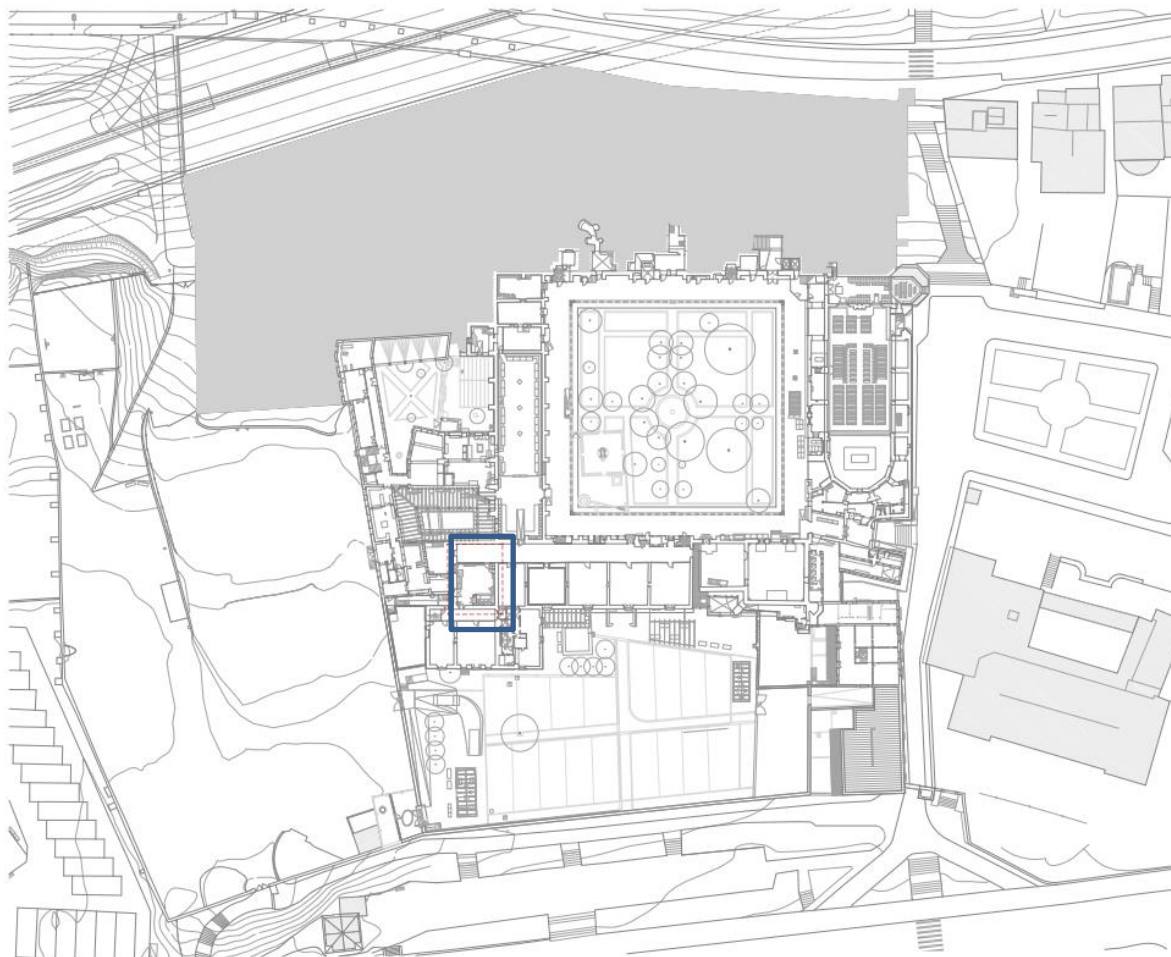
Ubicació del Reial Monestir de santa Maria de Pedralbes. ¹

¹ <https://ajuntament.barcelona.cat/informaciourbanistica/cerca/ca/> [Consulta feta el 21/04/2024]

Emplaçament del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes.²

² ² <https://ajuntament.barcelona.cat/informaciourbanistica/cerca/ca/> [Consulta feta el 21/04/2024]

Localització de la cuina de la infermeria en planta del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes

PROJECTE D'INTERVENCIÓ

01 Objectius

Aquest projecte té per objectiu identificar les restes de revestiments parietals fins a localitzar substrat resistent, així com l'estudi de l'estat de conservació dels elements singulars localitzats a la cuina de la infermeria (plafons de rajola, element heràldic, fogons, campana, aplics i altres que es puguin considerar) per tal d'aportar dades per al coneixement evolutiu d'aquest sector del claustre.

Un cop efectuada la identificació, els resultats podran ser estudiats per tal de donar respostes al projecte de rehabilitació. Així doncs, la **proposta d'intervenció no és objectiu d'aquest projecte** i serà objecte d'un projecte posterior de conservació-restauració.

Aquest PIR no té per objecte estudiar estructures ni altres elements que es considerin pròpiament arquitectònics.

8

02 Criteris

Els revestiments objecte d'aquesta intervenció poden ser clau per a explicar la relació i evolució històrica dels paraments i elements singulars de l'espai que ens ocupa. Les diferents capes, tant si la seva funció és de substrat com pictòrica-decorativa, seran contemplades amb la mateixa importància. La seva lectura i comprensió és bàsica per a entendre els diferents estrats que es superposen o conviuen, i deduir-ne la seqüència cronològica.

L'estat de conservació dels elements singulars serà analitzat en relació amb l'espai on es situen i les dades que s'aportin a l'estudi seran valorades en conjunt.

La intervenció es regirà segons els criteris de total respecte i conservació de l'obra.

03 Metodologia de treball

La intervenció es portarà a terme seguint una metodologia científica de treball que comporta, a grans trets, el coneixement previ de l'obra amb la identificació, d'una banda, dels materials, elements singulars i el sistema constructiu i, de l'altra, la seva significació històrica original i en el temps. La intervenció contempla l'estudi i identificació de les patologies que presenten els elements a conservar, així com dels agents i mecanismes que les han ocasionades amb la finalitat que la intervenció de conservació-restauració, que es portarà a terme en una fase posterior a aquesta, les pugui corregir o minimitzar. S'estableix, així mateix, l'ús de materials i productes -en cas que en algun moment d'aquesta fase s'hagin d'emprar- compatibles amb l'obra original, garantits prèviament i respectuosos amb el medi ambient i les persones. En darrer terme, la intervenció serà completada amb una memòria descriptiva del procés desenvolupat, seguint les pautes expressades en aquest projecte (veure *Memòria dels treballs*).

04 Estat actual i Proposta d'Intervenció

Estat actual

Segons l'esborrany inicial del projecte de *RESTAURACIÓ DE L'ANTIGA CUINA DE L'INFERMERIA DEL MONESTIR DE SANTA MARIA DE PEDRALBES* redactat per Feu i Godoy Arquitectes SLP:

El projecte contempla la restauració de l'antiga cuina per a la seva integració en el recorregut museístic del Monestir. Aquesta actuació permetrà adequar la cuina per a l'ús de sala de museu, garantint la conservació del llegat patrimonial i arquitectònic que representa. Altrament, també es contemplen les actuacions de recuperació dels antics recorreguts entre plantes, un estudi arqueològic i de paraments i l'eliminació d'elements afegits (cablejat, baixants o instal·lacions) que distorsionen la imatge de cuina del s. XVII, l'actuació pretén col·locar elements que recordin la cuina en ús durant el s. XVII, recuperant els punts de llum i recuperant l'antic subministrament d'aigua. El projecte permetrà salvaguardar el testimoni arquitectònic de l'antiga cuina, mantenir el seu valor documental i conservar els seus valors estètics i històrics per mitjà d'actuacions que consolidin els elements existents com les ceràmiques o les serralleries, l'eliminació dels elements afegits per a permetre una lectura més neta del funcionament d'una cuina del s. XVII.

Proposta d'intervenció

És de summa importància fer un estudi exhaustiu de les diverses capes d'arrebossats per tal d'endregar estratigràficament les restes conservades i poder plantejar una hipòtesi sobre la seva seqüència, que permeti avançar en la proposta de recuperació de l'espai patrimonial.

Actualment la cuina de la infermeria presenta un veritable trencaclosques que és convenient endregar per entendre'l i poder arribar a fer una proposta de presentació dels arrebossats conservats i dels seus elements característics.

05

Pla de treball

El pla de treball que es presenta té per objectiu principal la descoberta i intent d'ordenació cronològica de les mostres de decoració parietal conservades a la cuina de la infermeria per tal de fer possible el seu estudi. L'estudi, inicialment plantejat a través de l'observació directa, a ull nu, podria comportar altres nivells de lectura fets a partir de l'estudi dels components dels morters i/o dels seus estrats superficials pictòrics.

És imprescindible l'aixecament fotogramètric inicial, per tal de fer les observacions oportunes, elaborar mapes de treball o altres registres que siguin necessaris.

Objectiu	Pla de treball
Aixecament fotogramètric	Estudiar i definir amb precisió la forma, dimensions i acabats de l'espai i els seus elements
- Realització de cales de prospecció de mesures reduïdes repartides a cadascuna de les parets de la cel·la per tal de conèixer: - El tipus i materials del revestiment - La presència de diferents revestiments (refetes o reparacions) - L'estat de conservació	Eliminació de capes superposades, emblanquinats, determinació de reparacions antigues mitjançant repicat controlat, a punta de bisturí en cas de considerar-se necessari. En cas d'estrats pictòrics s'evitarà l'aplicació de dissolvents i productes decapants que puguin malmetre l'original.

06

Mesures preventives de conservació

El desenvolupament de l'estudi decoracions pictòriques i arrebossats requerirà prendre unes mesures de conservació preventiva per tal de no malmetre cap element de la cel·la o altres restes de revestiments. Així, pot requerir-se la protecció del paviment, d'elements de la fusteria o altres, per la qual cosa convindrà prendre les mesures oportunes.

La dificultat d'accés a les parts altes dels murs pot requerir també efectuar algunes proteccions que caldrà preveure amb antelació.

DOCUMENTACIÓ DE LA INTERVENCIÓ

01 Criteris generals

Les operacions relacionades amb tasques de conservació-restauració que el present projecte de diagnosi comporti hauran de ser documentades per tal de portar un registre dels treballs realitzats, el mètode emprat i la seva localització en obra. La documentació haurà de reflectir l'estat inicial de cada element abans de la intervenció, un registre del procés i l'estat final en acabar la intervenció. A tal efecte, es lliurarà la documentació gràfica -mapes i fotografies- efectuada.

L'adjudicatari es veurà obligat a lliurar tota la documentació extreta, tant la de camp com l'elaborada, escrita, gràfica, o alguna altra, que serà propietat del Servei d'Arqueologia de Barcelona. Tota la documentació elaborada haurà de ser lliurada informatitzada, adjuntant còpia a paper.

L'adjudicatari no podrà fer ús o divulgació d'aquests documents i estudis de forma total o parcial sense la comunicació i autorització prèvia del Servei d'Arqueologia de Barcelona.

11

02 Sistema de documentació gràfica

L'enregistrament de les accions efectuades *in situ* a part d'elaborar-se mitjançant una descripció escrita, caldrà acompanyar-la d'una descripció gràfica en forma de mapes de treball. Aquests mapes hauran de ser realitzats amb programes de disseny gràfic, a partir de la documentació fotogramètrica.

Els mapes de treball hauran de reflectir els diferents aspectes estudiats i altres que poden sorgir en el decurs dels treballs i es cregui interessant de reflectir, entre d'altres:

Identificació dels materials de construcció presents.

Identificació i afectació de les formes d'alteració

03 Sistema de documentació fotogràfica.

La documentació es farà en format digital d'alta resolució. Tota la documentació fotogràfica s'haurà de lliurar en suport informàtic. S'haurà de fer un reportatge fotogràfic de qualitat que reflecteixi els treballs portats a terme. També seran necessàries fotografies de detall dels elements o accions més representatives.

En els cos de la memòria en format digital les imatges seleccionades poden ser d'una resolució més baixa (150 dpi) amb la finalitat d'evitar que l'arxiu resultant sigui excessivament pesat.

S'hauran d'adjuntar els inventaris corresponents de registre fotogràfic. És necessari que totes les fotografies de la intervenció gravades a la carpeta d'imatges digitals estiguin identificades amb la referència corresponent.

La documentació fotogràfica s'entregarà segons els paràmetres recollits en l'Annex 7 del *Manual d'estil per a l'elaboració de memòries d'intervencions arqueològiques i/o paleontològiques de la Generalitat de Catalunya*, disponible a: <https://tribunadarqueologia.blog.gencat.cat/wp-content/uploads/2016/03/ultim-manual-destil-def-per-penjar.pdf>

04

Sistema de recollida de mostres necessàries per a realitzar analítiques

En cas de ser necessari per la seva aportació al coneixement de l'obra o bé pel procés de restauració, es recolliran mostres d'elements constructius, decoratius, d'alteracions o altres. L'extracció d'una mostra haurà de ser justificada en termes científics.

Aquestes mostres hauran de ser dipositades en embalatges adients, i hauran d'estar identificades externament i correlacionades amb l'obra construïda, amb especificació de la seva localització.

En cas de dubte se seguiran les instruccions dels tècnics del Servei d'Arqueologia de Barcelona.

La documentació que s'entregarà haurà de seguir els paràmetres recollits en l'Annex 2 del *Manual d'estil per a l'elaboració de memòries d'intervencions arqueològiques i/o paleontològiques de la Generalitat de Catalunya*, disponible a: <https://tribunadarqueologia.blog.gencat.cat/wp-content/uploads/2016/03/ultim-manual-destil-def-per-penjar.pdf>

MEMÒRIA DELS TREBALLS

01

Criteris per a la seva elaboració

D'acord amb la normativa vigent en un termini màxim de dos anys, a comptar des de l'acabament de la intervenció, el director ha de presentar al Servei d'Arqueologia de Barcelona la memòria definitiva dels treballs realitzats. Se n'han de lliurar 1 còpia impresa i enquadernada i una còpia en format digital. En aquesta còpia digital hi haurà d'haver, a banda de la memòria en format .PDF, tots els arxius editables en els formats originals (text, fulls de càlcul, bases de dades, planimetria, imatges...).

La memòria que s'entregarà haurà de seguir els paràmetres recollits en el *Manual d'estil per a l'elaboració de memòries d'intervencions arqueològiques i/o paleontològiques de la Generalitat de Catalunya*, disponible a: <https://tribunadarqueologia.blog.gencat.cat/wp-content/uploads/2016/03/ultim-manual-destil-def-per-penjar.pdf>

La memòria de la intervenció haurà d'incloure:

- Nom de l'objecte / nom de l'emplaçament
- Nom de l'autor/s de la memòria amb la signatura del director
- Data de la intervenció i data de lliurament de la memòria.
- Localització de la intervenció
- Breu notícia històrica d'anteriors intervencions, si s'escau
- Les motivacions de la intervenció i els objectius
- Criteris i metodologia emprada
- Els treballs realitzats mitjançant descripció escrita, gràfica i fotogràfica
- Resultats i conclusions de la intervenció
- Bibliografia
- Fitxes tècniques dels productes emprats

TERMINIS I PERSONAL

01 Terminis d'execució

Es preveu que els treballs d'intervenció en FASE I:DIAGNOSI tinguin una durada màxima de 10 dies *in situ*.

02 Personal necessari

El conjunt dels treballs de conservació-restauració hauran de dur-se a terme per un equip de dos tècnics conservadors-restauradors especialitzats en pintura mural. Es contempla també l'assessorament d'un tècnic especialista en decoracions parietals (arqueòleg o historiador de l'art).

14

03 Equips complementaris

Caldrà disposar de bastida i il·luminació.

PRESSUPOST ORIENTATIU PER DIA DE TREBALL

Per a la realització d'aquests treballs es presenten, de manera orientativa, els següents preus unitaris:

CONCEPTE	TARIFES	IMPORT
Director/a conservació-restauració	30 € / hora x 8h	240,00 € / dia
Tècnic/a conservació-restauració	25 € / hora x 8h	200,00 € / dia
Elaboració d'informes i Memòria (50% del temps de treball de camp)	30 € / hora x 4h	120,00 € / dia
Assessorament en decoracions parietals	30 € / hora x 8h	240,00 € / dia

- El pressupost no inclou l'IVA (21%), ni les DG (13%) ni el BI (6%).
- El pressupost contempla jornades laborals de 8 hores.
- El pressupost no inclou els mitjans auxiliars

Des de l'endemà de la seva publicació al Diari Oficial de la Generalitat va entrar en vigor la Llei 2/24, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic (DOGC, núm. 6551, 30.01.2014). A l'article 43 s'estableix la "Taxa per la tramitació de sol·licituds d'autorització d'intervencions arqueològiques i paleontològiques preventives o integrades en un projecte d'investigació".

Amb data 14 d'abril de 2023 es va publicar al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya l'ORDRE CLT/80/2023, de 10 d'abril, per la qual es dona publicitat a les taxes que gestionen el Departament de Cultura i les entitats que en depenen. En aquesta Ordre s'estableix, entre d'altres, **la nova taxa per la tramitació de sol·licituds d'autorització d'intervencions arqueològiques i paleontològiques preventives o integrades en un projecte d'investigació, que queda fixada en 22,80 euros.**

15

Tècnica redactora

Vist-i-plau

Anna Làzaro*Responsable d'intervencions en el patrimoni*

Servei d'Arqueologia de Barcelona

Direcció de Patrimoni Cultural

Institut de Cultura |Ajuntament de Barcelona

Josep Pujades i Cavalleria*Cap del Servei d'arqueologia de Barcelona*

Servei d'Arqueologia de Barcelona

Direcció de Patrimoni Cultural

Institut de Cultura |Ajuntament de Barcelona

